# КОРПОРАТИВЕН ДАНЪК
# ДАНЪЧНО ОБЛЕКЧЕНИЕ, ПРЕДСТАВЛЯВАЩО ДЪРЖАВНА ПОМОЩ ЗА ЗЕМЕДЕЛСКИ СТОПАНИ

## I. ПРАВНО ОСНОВАНИЕ

✓ **Чл. 14 от Регламент (ЕС) 2022/2472** на Комисията от 14 декември 2022 г. относно деклариране на някои категории помощи в секторите на селското и горското стопанство и в селските райони за съвместими с вътрешния пазар в приложение на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ОВ, L 327/1 от 21 декември 2022 г.) (Регламент (ЕС) 2022/2472);

✓ **Чл. 189б от ЗКПО**;

✓ **§ 15, ал. 1 от ПЗР на ЗИДЗКПО (обн. - ДВ, бр. 106 от 2023 г.) -** Данъчното облекчение по чл. 189б се прилага само след датата на получаване на окончателния номер на помощта в Регистъра на държавните помощи на Европейската комисия, при спазване на условията на глава I и чл. 14 от Регламент (ЕС) 2022/2472 на Комисията от 14 декември 2022 г. относно деклариране на някои категории помощи в секторите на селското и горското стопанство и в селските райони за съвместими с вътрешния пазар в приложение на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ОВ, L 327/1 от 21 декември 2022 г.). Преотстъпване на авансови вноски за корпоративен данък на земеделски стопани не се допуска до датата на получаване на окончателния номер на помощта в Регистъра на държавните помощи на Европейската комисия. Данъчното облекчение се прилага за 2023 г., в случай че окончателният номер на помощта в Регистъра на държавните помощи на Европейската комисия е получен до 30 юни 2024 г. включително;

**ВАЖНО!** Схемата за държавна помощ „Помощ за инвестиции в земеделски стопанства чрез преотстъпване на корпоративен данък“ е вписана в Регистъра на държавните помощи на Европейската комисия под **номер SA.111877**. Обобщената информация за държавната помощ е публикувана на 17.01.2024 г. в Регистъра на държавните помощи на Европейската комисия.

✓ **§ 15, ал. 2 от ПЗР на ЗИДЗКПО (обн. - ДВ, бр. 106 от 2023 г.) -** Данъчното облекчение по чл. 189б, представляващо държавна помощ за земеделски стопани, може да се ползва до 31 декември 2029 г., включително за корпоративния данък за 2029 г.

## II. ОБХВАТ НА ПРЕОТСТЪПВАНЕТО

# КОРПОРАТИВЕН ДАНЪК
# ДАНЪЧНО ОБЛЕКЧЕНИЕ, ПРЕДСТАВЛЯВАЩО ДЪРЖАВНА ПОМОЩ ЗА ЗЕМЕДЕЛСКИ СТОПАНИ

Преотстъпва се **до 60 на сто** от корпоративния данък на данъчно задължените лица, регистрирани като земеделски стопани за данъчната им печалба от дейност по производство на непреработена растителна и животинска продукция.

Понятието „непреработена растителна и животинска продукция" е дефинирано с § 1, т. 27 от ДР на ЗКПО и това е всеки първичен продукт, получен от растенията и животните, който не е подлаган на никаква технологична обработка или преработка, в резултат на която да са настъпили физико-химични изменения в състава, и е посочен в Приложение I на Договора за функционирането на Европейския съюз.

## III. ПОЛЗВАТЕЛИ

Помощта под формата на преотстъпен данък се предоставя на данъчно задължени лица, (юридически лица и еднолични търговци) - земеделски стопани, отговарящи на следните условия:

- ✓ Да са микро-, малки или средни предприятия съгласно критериите, определени в Приложение I от Регламент (ЕС) 2022/2472;
- ✓ Да са регистрирани по реда на Наредба № 3 от 1999 г. за създаване и поддържане на регистър на земеделските стопани;
- ✓ Да не са предприятия в затруднено положение;
- ✓ Да изпълняват условията за преотстъпване на корпоративен данък, заложени в ЗКПО.

С разпоредбата на чл. 182, ал. 5 са въведени ограничения по отношение на някои лица, а именно:

**1. предприятия в затруднено положение**

Съгласно § 1, т. 30 от ДР на ЗКПО „Предприятие в затруднено положение" за целите на чл. 182, ал. 5 е това по смисъла на Регламент (ЕС) № 651/2014 на Комисията от 17 юни 2014 г. за обявяване на някои категории помощи за съвместими с вътрешния пазар в приложение на членове 107 и 108 от Договора (ОВ, L 187/1 от 26 юни 2014 г.; https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=celex%3A32014R0651).

"Предприятие в затруднено положение" е това по смисъла на член 2, точка 18 от Регламент (ЕС) № 651/2014 на Комисията.

**2. данъчно задължени лица, представляващи големи предприятия**

# КОРПОРАТИВЕН ДАНЪК
# ДАНЪЧНО ОБЛЕКЧЕНИЕ, ПРЕДСТАВЛЯВАЩО ДЪРЖАВНА ПОМОЩ ЗА ЗЕМЕДЕЛСКИ СТОПАНИ

Съгласно § 1, т. 74 от ДР на ЗКПО „големи предприятия“ за целите на чл. 189б са предприятия, които не отговарят на критериите, определени в приложение I на Регламент (ЕС) 2022/2472 на Комисията от 14 декември 2022 г. относно деклариране на някои категории помощи в секторите на селското и горското стопанство и в селските райони за съвместими с вътрешния пазар в приложение на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ОВ, L 327/1 от 21 декември 2022 г.).

Според чл. 2, т. 1 от Приложение I „Определение за микро-, малки и средни предприятия“ на Регламент 2022/2472 категорията на микро-, малките и средните предприятия (МСП) обхваща предприятията, в които работят по-малко от 250 души, чийто годишен оборот не надхвърля 50 млн. евро (97 791 500 лв.) и/или чието годишно балансово число не надхвърля 43 млн. евро (84 100 690 лв.). При определяне на тези показатели следва да се имат предвид и правилата, регламентирани в останалите разпоредби на Приложение I с оглед на това, че § 1, т. 74 от ДР на ЗКПО препраща към цялото Приложение I, а не само съм чл. 2 от същото. В чл. 3 от Приложение I са посочени видовете предприятия, които са взети предвид при определяне на числеността на персонала и финансовите показатели (по чл. 2), а именно: „самостоятелно предприятие“, „предприятия партньори“ и „свързани предприятия“. Следователно, ако са налице хипотезите за „предприятия партньори“ или „свързани предприятия“, се изследва числеността на персонала и финансовите показатели за цялата група, а не само за предприятието, желаещо да преотстъпва корпоративен данък.

## IV. УСЛОВИЯ ЗА ПРЕОТСТЪПВАНЕ

**1. Условие за инвестиране на преотстъпения данък:**

Преотстъпеният данък да се инвестира в нови сгради и нова земеделска техника, необходими за извършване на дейността по производство на непреработена растителна и животинска продукция.

Съгласно § 1, т. 60 от ДР на ЗКПО „земеделска техника“ за целите на чл. 189б са самоходните, несамоходните и стационарните машини, съоръженията, инсталациите и апаратите, използвани в земеделието.

**2. Срок за извършване на инвестицията:**

Преотстъпеният данък се инвестира в нови сгради и нова земеделска техника, необходими за извършване на дейността по производство на непреработена растителна и животинска

продукция и придобити в срок до края на годината, следваща годината, за която се ползва преотстъпването.

**Важно!** Преотстъпеният данък за 2023 г. и 2024 г. във връзка с чл. 189б, ал. 2, т. 1 се инвестира в нови сгради и нова земеделска техника, необходими за извършване на посочената в чл. 189б, ал. 1 дейност, **в срок до края на втората година,** следваща годината, за която се ползва преотстъпването. (§15, ал. 3 от ЗИД на ЗКПО, ДВ, бр. 106 от 2023 г., в сила от 1.01.2024 г.).

Това означава, че:

- преотстъпеният данък за 2023 г. ще може да се инвестира до края на 2025 г., а не до края на 2024 г.;

- преотстъпеният за 2024 г. данък ще може да се инвестира до края на 2026 г. а не до края на 2025 г.

**3. Механизъм за придобиване на активите, в които се инвестира данъкът:**

Придобиването на активите (нови сгради и нова земеделска техника) следва да се извърши при съблюдаване на пазарните параметри, съответстващи на такива при несвързани лица.

**4. Условие за продължителност на извършваната дейност по производство на непреработена растителна и животинска продукция:**

Необходимата продължителност е за период от поне три години след годината на преотстъпване. Запазването на дейността по производство на непреработена растителна и животинска продукция за следващите три години е предмет и на изрично оповестяване в годишните данъчни декларации по чл. 92 от ЗКПО.

**5. Съотношение между преотстъпения данък и стойността на придобитите активи:**

При условията на новата схема са въведени следните изисквания по отношение на максимално допустимия интензитет на помощта:

1. Съгласно чл. 189б, ал. 2, т. 4 от ЗКПО преотстъпеният данък не трябва да превишава 65 на сто от настоящата стойност на активите, в които същият следва да бъде инвестиран, определена към датата на предоставяне на помощта .

2. Според т. 5 на ал. 2 от чл. 189б настоящата стойност на всички активи, в които се инвестира преотстъпеният данък, определена към датата на предоставяне на помощта, не може

да превишава праг от левовата равностойност на 600 000 евро (1 173 498 лв.). Този праг не може да се заобикаля чрез изкуствено разделяне на активите (чл. 189б, ал. 2, т. 6 от ЗКПО).

Съгласно т. 73 от ДР на ЗКПО за **дата на предоставяне на помощта** се смята 31 декември на годината, за която се преотстъпва корпоративен данък.

Лихвеният процент за целите на определяне на настоящата стойност на активите е референтният лихвен процент, определен от Европейската комисия, към 31 декември на годината на преотстъпване.

**6. Ограничения по отношение на инвестирането на преотстъпения данък**

Тук следва да се посочи, че от обхвата на схемата изрично са изключени **инвестициите в напояване**. Това е направено чрез разпоредбата на чл. 182, ал. 5, т. 3 от ЗКПО, където е постановено, че данъчно облекчение, представляващо държавна помощ за земеделски стопани, не се прилага по отношение на инвестиции в напояване.

Също така съгласно разпоредбата на чл. 189б, ал. 2, т. 8 от ЗКПО новите сгради и новата земеделска техника, в които се инвестира преотстъпеният данък, не може да заместват съществуващи активи;

Съгласно чл. 189б, ал. 2, т. 9 от ЗКПО За активите по чл. 189б, ал. 2, т. 1 *(нови сгради и земеделска техника)* земеделският стопанин не може да е получател (бенефициент) по някоя от следните помощи:

а) помощ по смисъла на чл. 107, параграф 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз;

б) минимална помощ по смисъла на Регламент (ЕО) № 1408/2013 на Комисията от 18 декември 2013 г. относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към помощта de minimis в селскостопанския сектор;

в) финансова помощ по Програмата за развитие на селските райони;

г) всяка друга публична финансова помощ от националния бюджет и/или от бюджета на Европейския съюз.

Ето и някои практически въпроси, които възникват във връзка с прилагането на ограничението по чл. 189б, ал. 2, т. 9:

*1. Как следва да се разбира т. 9, б. „в" от ал. 2 на чл. 189б, където е постановено, че за активите, в които се инвестира преотстъпения корпоративен данък (нови сгради и нова*

*земеделска техника) земеделският производител не е получател (бенефициент) на финансова помощ по Програмата за развитие на селските райони (ПРСР). Как се тълкува това ограничение – за един и същ актив (например комбайн) или за един и същи вид/група активи (например земеделска техника или сгради)? Как се тълкува ограничението – за целия период на действие на Програмата или само за ползвана помощ по Програмата само в годината, за която се ползва преотстъпването. Значи ли, че ако например през Х-2 г. земеделският производител е ползвал помощ по ПРСР, няма да може да ползва преотстъпване на данък за Х г. и следващите години? Ако през Х г. е ползвал по ПРСР помощ за един актив, например трактор, а с преотстъпен за Х г. корпоративен данък закупи до края на Х+1 г. друг актив, например сеялка, ще бъде ли това нарушение на условията за преотстъпване след като това са различни активи?*

Ограничението по чл. 189б, ал. 2, т. 9, б. „в", където е постановено, че за активите, в които се инвестира преотстъпения корпоративен данък (нови сгради и нова земеделска техника) земеделският производител не е получател (бенефициент) на финансова помощ по ПРСР следва да се разглежда за всеки актив поотделно. Целта на поставеното ограничение е да се избегне двойно публично финансиране за едни и същи приемливи разходи, в случая това са активите по чл. 189б, ал. 2, т. 1 (нови сгради и нова земеделска техника). Това означава, че ако с преотстъпения корпоративен данък е придобит например комбайн, то за същия актив земеделският производител не трябва да е получил помощ по ПРСР. Също така, ако през Х г. и/или Х+1 г. земеделският производител е ползвал по ПРСР помощ за един актив, например трактор, а с преотстъпен за Х г. корпоративен данък закупи до края на Х+1 г. друг актив, например сеялка, това няма да бъде нарушение на условията за преотстъпване, тъй като това са различни активи.

Относно въпроса за периодите, за които е приложимо ограничението, следва да се има предвид отговора, даден по-горе. Следователно, само по себе си обстоятелството, че земеделският производител е ползвал помощ по ПРСР през Х-2 г., не го лишава от правото да ползва преотстъпване на корпоративен данък за Х и следващите години при условие, че с този преотстъпен данък той придобие нови сгради или нова земеделска техника, различни от придобитите по ПРСР.

За целите коректното прилагане на чл. 189б от ЗКПО, което е обект на последващ контрол от органите на НАП, е необходимо да бъде осигурена надлежна аналитична отчетност от страна на земеделския производител, чрез която недвусмислено да се докаже, че за един и същ актив не е ползвано двойно публично финансиране.

*2. Съгласно чл. 189б, ал. 2, т. 6, б. „г" преотстъпването е недопустимо, ако за активите, в които се инвестира преотстъпения корпоративен данък (нови сгради и нова земеделска техника) земеделският производител е бил получател на „всяка друга публична финансова помощ от националния бюджет и/или от бюджета на Европейския съюз". Третира ли се в случая като такава субсидията по Схемата за единно плащане на площ и националните доплащания към нея, която е за подкрепа на доходите, а не за инвестиции и която ползват почти всички земеделски производители?*

Отговорът на този въпрос донякъде се съдържа в отговора на предходния въпрос. В допълнение е необходимо да се уточни, че независимо от широката си формулировка ограничението по чл. 189б, ал. 2, т. 6, б. „г" от ЗКПО се отнася за всяка друга публична финансова помощ от националния бюджет и/или от бюджета на Европейския съюз, по която земеделският производител е бенефициент за активите, в които следва де се инвестира преотстъпения корпоративен данък. В този смисъл и предвид естеството на субсидията по Схемата за единно плащане на площ и националните доплащания към нея, която не се предоставя за придобиване на активи, ограничението по чл. 189б, ал. 2, т. 6, б. „г" от ЗКПО не е приложимо.

От гореизложеното се налага извода, че всяка една публична финансова помощ от националния бюджет и/или от бюджета на Европейския съюз е необходимо да се изследва самостоятелно, за да се установи нейното предназначение. В случай че съответната схема е предназначена за подпомагане на инвестиции в земеделски стопанства, следва да се има предвид становището, изразено във връзка с първия въпрос.

✓ Относно прилагането на чл. 189б, ал. 2, т. 9 от ЗКПО от полза може да бъде и писмо изх. № 15-00-17#1/08.04.2021 г.

✓ От полза може да бъде и писмо изх. № М-94-Г-432/25.11.2015 год. относно определяне на настоящата стойност на активите при условията на чл.189б, ал. 2, т. 4 от ЗКПО.